

مجموعه آشنایی با زبان قرآن

دوره متوسطه

جلد ۱

کتاب قرین

صرف متوسطه

بافعل و باب اسم

حمید محمدی

فهرست

			باب فعل
۴۲	رس ۲۰: باب تَفَاعُلْ	۷	
۴۳	رس ۲۱: باب اِفْتَعَال	۸	رس ۱: علوم عربی، علم صرف
۴۶	رس ۲۲: باب اِنْفَعَال و اِفْعَال و اِفْعِلَال	۹	درس ۲: حروف اصلی و زائد
۴۸	رس ۲۳: اِسْتِفْعَال، اِفْعِيْعَال، اِفْعُوَال	۱۰	رس ۳: تقسیمات فعل
۵۱	رس ۲۴: رباعی مجرد و مزید (۱)	۱۱	رس ۴: فعل ماضی معلوم «۱»
۵۲	رس ۲۵: رباعی مزید (۲)	۱۳	رس ۵: فعل ماضی معلوم «۲»
۵۸	رس ۲۶: سالم و ناسالم	۱۵	رس ۶: فعل مضارع معلوم «۱»
۵۹	درس ۲۷: مهموز	۱۷	درس ۷: فعل مضارع معلوم «۲»
۶۱	رس ۲۸: مضاعف ۱	۱۹	رس ۸: فعل امر معلوم
۶۲	رس ۲۹: مضاعف ۲	۲۰	رس ۹: لازم و متعدی
۶۴	درس ۳۰: معتلات (۱): مثال	۲۱	رس ۱۰: فعل مجهول «۱»
۶۶	رس ۳۱: معتلات (۲)	۲۳	رس ۱۱: فعل مجهول «۲»
۷۰	رس ۳۲: معتلات (۳)	۲۴	درس ۱۲: حالات فعل مضارع (۱)
۷۱	رس ۳۳: معتلات (۴)	۲۷	درس ۱۳: حالات فعل مضارع «۲»
۷۶	رس ۳۴: معتلات (۵)	۲۸	درس ۱۴: حالات فعل مضارع «۳»
۸۶	رس ۳۵: فعل ملحق، فعل صناعی	۳۰	درس ۱۵: باب‌های ثلاثی مجرد و مزید
۸۸	رس ۳۶: افعال متصرف و غیر متصرف	۳۳	درس ۱۶: باب اِفْعَال
۹۱	رس ۳۷: قواعد سنجش کلمات	۳۵	درس ۱۷: باب تَفْعِيل
۹۴	ملحق باب فعل، روش تجزیه فعل	۳۸	درس ۱۸: باب مفاعله
		۴۰	رس ۱۹: باب تَفْعُلْ

فهرست

۱۳۱	درس ۵۴: اسم مصغّر (۱)	۹۹	باب اسم
۱۳۳	درس ۵۵: اسم مصغّر (۲)	۱۰۰	درس ۳۸: تقسیمات اسم
۱۳۴	درس ۵۶: اسم منسوب (۱)	۱۰۱	درس ۳۹: ثلاثی، رباعی و خماسی
۱۳۵	درس ۵۷: اسم منسوب (۲)	۱۰۳	درس ۴۰: اقسام مصدر (۱)
۱۳۷	درس ۵۸: اقسام و احکام مرکب	۱۰۵	درس ۴۱: اقسام مصدر (۲)
۱۴۱	درس ۵۹: اعلال و ابدال در اسم	۱۰۶	درس ۴۲: مشتقات (۱): اسم فاعل
۱۴۳	درس ۶۰: معارف (۱): ضمائر	۱۰۸	درس ۴۳: مشتقات (۲): اسم مفعول
۱۴۶	درس ۶۱: معارف (۲): اسم اشاره، موصول	۱۱۰	درس ۴۴: مشتقات (۳)
۱۴۸	درس ۶۲: معارف (۳): عَلم، معرفه به آل	۱۱۱	درس ۴۵: مشتقات (۴)
۱۵۲	درس ۶۳: معرب و مبنی	۱۱۳	درس ۴۶: مشتقات (۵)
۱۵۴	درس ۶۴: اقسام و احکام اعداد (۱)	۱۱۵	درس ۴۷: مشتقات (۶)
۱۵۶	درس ۶۵: اقسام و احکام اعداد (۲)	۱۱۹	درس ۴۸: مذکر و مؤنث
۱۵۸	درس ۶۶: اقسام همزه و شیوه کتابت آن	۱۲۱	درس ۴۹: مقصور، ممدود، منقوص، ...
۱۶۱	ملحق باب اسم، روش تجزیه اسم	۱۲۳	درس ۵۰: اسم مثنی
		۱۲۵	درس ۵۱: جمع سالم
		۱۲۷	درس ۵۲: جمع مکسر (۱)
		۱۲۹	درس ۵۳: جمع مکسر (۲)

*مقدمه کتاب تمرین

بدیهی است که پاسخگویی به پرسش‌ها و حل تمرین‌های دروس از ضروری‌ترین کارهای یک دانش‌پژوه و از بهترین روش‌ها در جهت یادگیری و هرچه دقیق‌تر فراگرفتن درس‌ها می‌باشد؛ چراکه بدین وسیله درس به طور عمیق شکافته شده و اشکالات و ابهامات آن روشن می‌گردد و به صورتی واضح و بدون ابهام در ذهن جایگزین می‌شود، و ضرب المثل «الدَّرسُ حَرْفٌ وَالتَّكْرَارُ أَلْفٌ» (درس یک بار و تکرار آن هزار بار) اشاره به این واقعیت دارد. بر همین اساس «کتاب تمرین» حاضر، جهت سهولت در پاسخ به پرسش‌ها و تمرین‌های کتاب «صرف متوسطه» به جای دفترچه‌های معمولی در نظر گرفته شده است.

مزیت این «کتاب تمرین» بر دفترچه‌های معمولی و اهدافی که از تنظیم آن دنبال شده، عبارت است از:

الف) ایجاد نظم و ترتیب: در این دفترچه فاصله‌گذاری، جدول بندی و ایجاد کادر به نحو مطلوب و مناسب با پرسش‌ها و تمرین‌های هر درس انجام گرفته است، لذا هر یک از پرسش‌ها و تمرین‌ها در جایگاه خاص خود به صورت مرتب و منظم پاسخ داده می‌شود.

ب) سرعت در تصحیح و کنترل: با وجود این کتاب تمرین، استادان محترم به سهولت و سرعت می‌توانند نظارت و کنترل کامل بر پاسخ‌های صرف‌آموزان عزیز به پرسش و تمرین‌ها داشته باشند که این خود، موجب تلاش پیگیر ایشان در جهت رفع اشکالات خواهد شد.

ج) ارزیابی مستمر: به طور طبیعی وجود کتاب تمرین، ارزیابی دقیق و مستمر استادان از کیفیت و کمیت پاسخ‌های صرف‌آموزان به پرسش‌ها و تمرین‌ها در هر جلسه را به دنبال خواهد داشت که این امر می‌تواند استادان را در تنظیم سرعت و کندی حرکت تدریس یاری کند و همچنین این ارزیابی مستمر، موجب شناسایی صرف‌آموزان مسامحه‌کار و صرف‌آموزان پرتلاش خواهد شد که استادان محترم با بهره‌گیری از «شیوه تشویق و تنبیه»، صرف‌آموزان گرامی را با وظائف و اهداف آموزشی بیشتر آشنا می‌کنند، و اگر مناسب دیدند نمره‌ای برای انجام این تمرین‌ها منظور داشته و در نمره امتحان پایانی تأثیر دهند.

د) امکان مراجعه مجدد: وقتی پرسش و تمرین‌های کتاب صرف متوسطه، در کتاب تمرین، با کیفیت مذکور حل شد، بهترین مرجع برای ملاحظه تمرین‌ها و رفع اشکالات به شمار خواهد آمد و طبیعتاً در مراحل بعدی که دانش‌پژوهان قصد تدریس داشته باشند، می‌توانند از این کتاب به عنوان کمک تدریس استفاده کنند.

در پایان، از پروردگار متعال خواستاریم ما را در جهت هر چه بهتر انجام دادن «وظایف الهی خویش» موفق داشته و هر کلمه‌ای را که می‌آموزیم پله‌ای برای نزدیک تر شدن به درگاه ربوبی خودش قرار دهد.

«مِنَ اللّٰهِ التَّوْفِیْقُ وَ عَلَیْهِ التَّكْلَانِ»

حمید محمدی

۱۳۶۲/۶/۲۰